

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО

Напрямок підготовки 6. 020205 «Образотворче мистецтво»

Освітній рівень – перший (бакалаврський)

на базі ОКР «Молодший спеціаліст»

Інститут мистецтв

2016 – 2017 навчальний рік

Розподіл годин відповідає навчальному плану. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

А.О. Таранник

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136384

Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 2214

Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« 01 » 09 20 16 р.

Робоча програма «Декоративно-прикладне мистецтво» за напрямом підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво».

Розробник: народний художник України, професор кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка Буйгашева А. Б.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв

Протокол від « 29 » серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри
образотворчого мистецтва Ю. В. Романенкова

ЗМІСТ

I. Опис навчальної дисципліни	4
Мета та завдання навчальної дисципліни	5
II. Структура навчальної дисципліни.....	7
III. Програма	
<i>Змістовий модуль I. Історія розвитку мистецтва гобелену</i>	8
<i>Змістовий модуль II. Техніка та технологія виконання гобелену</i>	10
IV. Навчально-методична карта бакалавра.....	12
V. Плани практичних занять	13
VI. Завдання для самостійної роботи.....	15
Карта самостійної роботи бакалавра.....	17
VII. Система поточного та підсумкового контролю.....	18
VIII. Методи навчання	20
IX. Методичне забезпечення курсу	20
X. Рекомендована література (основна, додаткова)	22

I. Опис навчальної дисципліни **«ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО»**

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
8 семестр	Шифр та назва галузі знань 0202 «Мистецтво» Шифр та назва напрямку підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво» Освітній рівень перший (бакалаврський) на базі ОКР «Молодший спеціаліст»	Нормативна
Кількість кредитів, відповідних ECTS:		Рік підготовки: 4-ий, 8 семестр
3		
Загальна кількість годин:		Аудиторні заняття: 28 год.
108		
Семестровий контроль		лекції: 4 год.
36		
Змістових модулів:		практичні: 24 год.
2		
Тижневих годин:		Модульний контроль: 4 год.
аудиторних:		Самостійна робота: 40 год.
4		
самостійної роботи:		Підсумковий контроль: екзамен
3		

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Декоративно-прикладне мистецтво» — надання студентам знань і художньо-творчих та професійних навичок для самостійного творчого вирішення завдань художньої та педагогічної діяльності засобами декоративно-прикладного мистецтва; розвиток творчої активності та естетичного ставлення до творів мистецтва та явищ художньої культури; знання різновидів та теоретичних основ декоративно-прикладного мистецтва.

Завданнями дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» є:

- набуття базових знань з технології роботи з основними матеріалами та виконання гобелену;
- ознайомлення з історією виникнення та основними напрямками гобеленного мистецтва;
- засвоєння основних прийомів створення різновидів гобелену;
- набуття практичних навичок у виконанні технологічних операцій при виконанні зразків гобеленного мистецтва;
- ознайомлення із теоретичними основами декоративно-прикладного мистецтва, законами побудови декоративної композиції, технологічними особливостями матеріалів, сучасними та класичними техніками та прийомами килимоплетіння;
- формування й розвиток професійного мислення майбутніх фахівців.

Фахові компетентності – базові (організаційна, мистецтвознавча) та спеціальні (художньо-творча, технологічна), а саме:

- здатність правильно визначати і послідовно виконувати всі етапи побудови гобелену;
- володіння професійним термінологічним апаратом;
- знання історії та теорії стилів, напрямів і течій декоративно-прикладного мистецтва;
- здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та

вітчизняної шкіл килимоплетіння, методів та прийомів провідних майстрів.

Результати навчання (знання та практичні навички й уміння). Під час практичних занять та самостійної роботи, використовуючи набуті знання з декоративно-прикладного мистецтва, студенти набувають умінь та навичок:

- правильно визначати структурні принципи побудови декоративної композиції;
- практично застосовувати теоретичні та технологічні засоби побудови та виконання декоративної композиції;
- використовуючи знання теорії та виражальних засобів декоративно-прикладного мистецтва, виконувати самостійно роботу при виконанні зразків гобеленого мистецтва;
- аналізувати твори митців, вміти розкривати особливості їх образної мови;
- володіти термінологією, методично вірно викладати матеріал в процесі майбутньої педагогічної діяльності.

Основними формами організації навчального процесу є робота в аудиторії під контролем педагога, а також самостійна робота з аналогами, літературою, репродукціями, відвідування музеїв, виставкових зал, фахових виставок тощо, що сприяє розвитку образного мислення та творчих здібностей студентів. Набуті знання з декоративно-прикладного мистецтва закріплюються у процесі виконання практичних робіт, а також під час модульного контролю. Вивчення студентами навчальної дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» завершується екзаменом у 8 семестрі 4 курсу.

II. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів, тем	Аудиторна робота		Самостійна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
	Лекції	Практ. заняття			
Змістовий модуль 1. Історія розвитку мистецтва гобелену					
Тема 1. Історія розвитку декоративно-тематичного гобелену. Гобелен як вид декоративного мистецтва. Знайомство із старовинним українським килимом в "Українському музеї декоративно-прикладного мистецтва"	4		4		
Тема 2. Вивчення сучасного українського килимарства. Відвідування творчих майстерень майстрів ткацтва. Аналіз використання у роботі майстрів традиційних методів і прийомів та винайдення нових			6		
Всього у модулі годин: 16	4		10	2	
Змістовий модуль 2. Техніка та технологія виконання гобелену					
Тема 3. Складання рами для ткацтва та підготовка її до ткання. Снування основи на раму		4	4		
Тема 4. Знайомство з різними способами плетіння. Практичні вправи на рамі. Плетіння «косички»		6	6		
Тема 5. Розробка ескізу гобелену та виконання картону			4		
Тема 6. Підготовка до ткання. Виконання гобелену		10	12		
Тема 7. Завершення виконання гобелену на рамі. Підготовка гобелену до експозиції		4	4		
Всього у модулі годин: 56		24	30	2	
Всього годин у 8 семестрі: 108	4	24	40	4	36

III. ПРОГРАМА

8 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Історія розвитку мистецтва гобелену. Гобелен як вид декоративного мистецтва

Тема 1.

Лекція 1 – 2 год.

Історія розвитку декоративно-тематичного гобелену

Види декоративного живопису. Аналіз творів в процесі перегляду слайдів.

Сучасний погляд на вирішення проблем оформлення інтер'єрів різного призначення.

Громадські та побутові приміщення, готелі, дитсадки тощо (перегляд слайдів з прикладами оформлення).

Тематичний гобелен (килим) як домінанта сучасного оформлення приміщень різного призначення.

Зв'язок інтер'єру та різних напрямків декоративного мистецтва.

Лекція 2 – 2 год.

Гобелен як вид декоративного мистецтва

Історія європейського гобелену. Аналіз творів в процесі перегляду слайдів.

Напрямки гобелену. Видатні художники різних країн та епох. Виробництво гобеленів на промисловій основі.

Матеріали, які можуть бути використані при виробництві гобеленів (вовна, шовк, люрекс, льон).

Ручне ткацтво, його особливості.

Література: 1, 2, 6, 7, 8, 11

**Знайомство із старовинним українським килимом в
«Українському музеї декоративно-прикладного мистецтва»**

Самостійна робота 1 – 4 год.

Ознайомлення з історією розвитку килимарства.

Вивчення експозиції, знайомство з старовинним українським килимом в «Українському музеї декоративно-прикладного мистецтва», замальовки схем плетіння.

Ознайомлення з особливостями європейського гобелену.

Вивчення за літературою, репродукціями, в музеях та громадських приміщеннях зразків мистецтва гобелену.

Література: 1, 3, 8, 9

Тема 2. Вивчення сучасного українського килимарства

Самостійна робота 2 – 6 год.

Вивчення набутків та майстрів сучасного українського килимарства, порівняння їх із мистецькою спадщиною.

Відвідування творчих майстерень майстрів ткацтва.

Аналіз використання у роботі майстрів традиційних методів та прийомів і винайдення та застосування нових.

Література: 1, 2, 6, 7, 8, 11

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Техніка та технологія виконання гобелену

Тема 3. Складання рами для ткацтва та підготовка її до ткання

Практична робота 1 – 4 год.

Складання дерев'яної розбірної рами. Снування основи.

Самостійна робота 3 – 4 год.

Продовження снування на зібраній рамі бавовняної основи з відстанню 1

см.

Література: 1, 3, 8

Тема 4. Знайомство з різними способами плетіння. Практичні вправи на рамі. Плетіння «косички»

Практична робота 2 – 6 год.

Практичні вправи з плетіння на рамі. Плетіння «косички».

Самостійна робота 4 – 6 год.

Підготовка вовни для ткання. Плетіння «косички» для розподілу основи.

Література: 2, 4, 5, 9, 10

Тема 5. Розробка ескізу гобелену та виконання картону

Самостійна робота 5 – 4 год.

Підбір матеріалів для задуму та виконання ескізу майбутнього гобелену. Вивчення за літературою, репродукціями, в музеях та громадських приміщеннях зразків мистецтва гобелену. Розробка та виконання ескізу.

Виконання кольорового ескізу та його затвердження.

Література: 1, 3, 8, 9, 10

Тема 6. Підготовка до ткання. Виконання гобелену

Практична робота 3 – 10 год.

Підготовка до ткання. Обробка основою краю гобелену. Пришивання картону до краю гобелену. Копіювання рисунку за картоном кольоровою вовною. Пришивання витканих площин гобелену до картону через кожні 5-7 см. та прикріплення країв до вертикальних сторін рами.

Самостійна робота 6 – 12 год.

Виконання гобелену. Копіювання рисунку за картоном кольоровою вовною. Пришивання витканих площин гобелену до картону через кожні 5-7 см. та прикріплення країв до вертикальних сторін рами. Закріплення на практиці навичок ткання.

Література: 1, 4, 6, 7, 8, 11.

Тема 7. Завершення виконання гобелену на рамі. Підготовка гобелену до експозиції

Практична робота 4 – 2 год.

Завершення виконання гобелену на рамі. Вироблення основою верхнього краю гобелену. Відокремлення гобелену від картону.

Самостійна робота 7 – 4 год.

Підготовка гобелену до експозиції. Продовження процесу зняття гобелену із станка за допомогою надрізання основи та зв'язування парних ниток. Підшивання гобелену з двох боків, відпарювання праскою через мокру тканину. Прикріплення гобелену до планки.

Література: 2, 3, 7, 9, 11

IV. Навчально-методична карта дисципліни «ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО»

8 семестр - разом: 108 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 40 год., МКР – 4 год., семестровий контроль – 36 год.

Модулі	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2
	Історія розвитку мистецтва гобелену	Техніка та технологія виконання гобелену
бали	107 б.	387 б.
Лекції	Тема 1. Історія розвитку декоративно-тематичного гобелену - 1 б.	
2	Гобелен як вид декоративного мистецтва. - 1 б.	
Практичні заняття		Тема 3. Складання рами для ткацтва та підготовка її до ткання – 4 год.
		Тема 4. Плетіння, практ. вправи - 6 год.
		Тема 6. Підготовка до ткання. Виконання гобелену - 10 год.
		Тема 7. Завершення виконання гобелену на рамі.- 4 год.
132		24 год. - 132 б.
Самостійна робота	Тема 1. Знайомство зі старовинним українським килимом - 30 б.	Тема 3. Снування основи на раму - 20 б.
	Тема 2. Вивчення сучасного українського килимарства - 50 б.	Тема 4. Плетіння «косички», наробка краю - 30 б.
		Тема 5. Розробка ескізу гобелену та виконання картону - 50 б.
		Тема 6. Підготовка до ткання. Виконання гобелену - 100 б.
		Тема 7. Підготовка гобелену до експозиції - 30 б.
310	80 б.	230 б.
50	МКР 1 - 25 б.	МКР 2 - 25 б.
Разом – 494 б. (коефіцієнт визначення успішності – 8,2; наприклад: $420 \text{ б.} : 8,2 = 51,9 + 40$ (бали за екзамен) = $91,9 = A$ за шкалою ECTS)		

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Гобеленне мистецтво ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Техніка та технологія виконання гобелену

Тема 3.

Складання рами для ткацтва та підготовка її до ткання

Практична робота 1 – 4 год.

План виконання практичної роботи

Підготовчі роботи до виконання гобелену:

1. Складання та закріплення частин рами.
2. Снування на зібраній рамі бавовняної основи з відстанню 1 см.

Література: 1, 2, 6, 7, 8, 11

Тема 4.

Знайомство з різними способами плетіння

Практична робота 2 – 6 год.

1. Практичні вправи з плетіння на рамі.
2. Плетіння «косички» для розподілу основи.

Література: 2, 4, 5, 9, 10

Тема 6.

Підготовка до ткання. Виконання гобелену

Практична робота 3 – 10 год.

План виконання практичної роботи

1. Підготовка до ткання. Обробка основою краю гобелену.
2. Пришивання картону до краю гобелену.
3. Копіювання рисунку за картоном кольоровою вовною.
4. Пришивання витканих площин гобелену до картону через кожні 5-7 см.
5. Прикріплення країв гобелену до вертикальних сторін рами.

Література: 4, 5, 11

Тема 7.

Завершення виконання гобелену на рамі

Підготовка гобелену до експозиції

Практична робота 4 – 4 год.

1. Завершення виконання гобелену на рамі.
2. Обробка основою верхнього краю гобелену.
3. Відокремлення гобелену від картону.
4. Зняття гобелену із станка за допомогою надрізання основи та зв'язування парних ниток.

Література: 2, 3, 7, 9

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Гобеленне мистецтво

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Історія розвитку мистецтва гобелену

Тема 1. Знайомство із старовинним українським килимом

Самостійна робота 1 – 4 год.

Ознайомлення з історією розвитку килимарства та майстрами, що займалися цим мистецтвом в різні часи.

Література: 1, 3, 8, 9

Тема 2. Вивчення сучасного українського килимарства

Самостійна робота 2 – 6 год.

Вивчення набутоків та творчості майстрів сучасного українського килимарства, порівняння їх із мистецькою спадщиною.

Аналіз використання традиційних та сучасних методів та прийомів.

Література: 1, 2, 6, 7, 8, 11

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Техніка та технологія виконання гобелену

Тема 3. Снування основи на раму

Самостійна робота 3 – 4 год.

Знайомство з методами плетіння та майстрами-митцями, що займалися мистецтвом гобелену в різні часи.

Література: 1, 3, 8

Самостійна робота 4 – 6 год.

Знайомство з методами плетіння майстрів, що займалися мистецтвом гобелену в різні часи.

Література: 2, 4, 5, 9, 10

Тема 5. Розробка ескізу гобелену та виконання картону

Самостійна робота 5 – 4 год.

Вибір теми з урахуванням особливостей та специфіки техніки виконання гобелену.

Затвердження теми з «форескізами» та ескізами.

Виконання «картону» на папері в кольорі.

Література: 1, 3, 8, 9, 10

Тема 6. Підготовка до ткання. Виконання гобелену

Самостійна робота 6 – 12 год.

Виконання гобелену. Копіювання рисунку за картоном кольоровою вовною. Пришивання витканих площин гобелену до картону через кожні 5-7 см. та прикріплення країв до вертикальних сторін рами. Закріплення на практиці навичок ткання.

Література: 1, 4, 6, 7, 8, 11.

Тема 7. Завершення виконання гобелену на рамі.

Підготовка гобелену до експозиції

Самостійна робота 7 – 4 год.

Підготовка гобелену до експозиції. Продовження процесу зняття гобелену із станка за допомогою надрізання основи та зв'язування парних ниток. Підшивання гобелену з двох боків, відпарювання праскою через мокру тканину. Прикріплення гобелену до планки.

Література: 2, 3, 7, 9, 11

Карту самостійної роботи, де визначено теми курсу та успішність – бали за виконання самостійної роботи бакалаврами, подано у вигляді табл. 6.1

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

з дисципліни "ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО"

Змістовий модуль та теми курсу	кільк годин	Бали
Змістовий модуль 1.		
Історія розвитку мистецтва гобелену		
Тема 1. Знайомство з старовинним українським килимом	4	30
Тема 2. Вивчення сучасного українського килимарства	6	50
Змістовий модуль 2.		
Техніка та технологія виконання гобелену		
Тема 3. Снування основи на раму	4	20
Тема 4. Плетіння «косички», обробка краю основою	6	30
Тема 5. Розробка ескізу гобелену та виконання картону	4	50
Тема 6. Підготовка до ткання. Виконання гобелену	12	100
Тема 7. Підготовка гобелену до експозиції	4	30
Разом у 8 семестрі:	40	310

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100 (із застосуванням визначеного коефіцієнта).

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1 – табл. 7.3.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Макс. кількість балів	Одиниць	Всього
1	Відвідування лекцій	1	2	2
2	Відвідування практичних занять	1	12	12
3	Робота на практичному занятті	10	12	120
4	Самостійна робота (оцінюється як творча)	-	-	310
5	МКР	25	2	50
Підсумковий рейтинговий бал				494

Таблиця 7.2

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Загальна кількість балів без урахування коефіцієнта	Коефіцієнт	Кількість балів з урахуванням коефіцієнта	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2										
T1	T2	МК	T3	T4	T5	T6	T7	МК					
32	50	25	42	63	50	155	52	25	494	8,2	60	40	100

Разом – 494 б. (коефіцієнт визначення успішності – 8,2; наприклад: 420 б.:
 $8,2 = 51,9 + 40$ (бали за екзамен) $= 91,9 = A$ за шкалою ECTS)

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.
- **Представлення творчих робіт.**

Таблиця 7.3

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FX	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної та творчої діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи з окремих процесів ткання, начерки, замальовки.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; з використанням рекомендованих та обраних самостійно художніх матеріалів та інструментів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної та творчої діяльності:

навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ навчально-предметний фонд;
- ✓ мольберти для роботи студентів з натури;
- ✓ планшети зазначеного формату;
- ✓ ткацькі верстати для роботи над гобеленами;
- ✓ софіти для спеціального освітлення постановок;
- ✓ підставки та подіуми для натурних постановок;
- ✓ зразки робіт студентів з методичного фонду;

- ✓ репродукції творів майстрів;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю: семестрові перегляди з оцінюванням навчальних та творчих робіт для контролю знань та вмінь студентів з навчальної дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво»

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Жоголь Л. Е. Декоративное искусство в современном интерьере / Л. Жоголь. – К.: Будівельник, 1986. – 200 с.: ил
2. Кротова Г. Ручне ткання гобеленів / Г. Кротова. – К.: «Наірі». 2011. – 64 с.
3. Уталішвілі Н. Базовый учебник. Эксклюзивный гобелен. Техника. Приемы. Изделия /Н. Уталішвілі. – М.: АСТ– Пресс книга, 2011. – 80 с
4. Фокина Л. В. История декоративно-прикладного искусства. Учебное пособие /Л. Фокина.– М.: Феникс, 2009. – 239 с.
5. Хромова С. Гобелены /С. Хромова. – М.: Профиздат, 2008. – 112 с.

Додаткова:

6. Бесчаснов Н. П. Изображение растительных мотивов / Н. Бесчаснов. – М.: Высшая школа, 2004. – 200 с.
7. Буткевич Л. М. История орнамента. Учебное пособие для вузов / Л. Буткевич. – М.: Высшая школа, 2004. – 180 с.
8. Логинов В. Французские гобелены. // Декоративное искусство СССР, 1974.– №5, с. 36
9. Павловский С. А. Материалы и техника монументально-декоративного искусства /С. Павловский. – М.: Советский художник, 1975. – 114 с.
10. Прокофьев В. Французские шпалеры / В. Прокофьев. – М.: «Декоративное искусство», №12, 1974. – С. 36-43.
11. Стриженов Т. Гобелен и образ / Т. Стриженов. – М.: «Декоративное искусство», №3, 1975. – С. 1-5.